

ENTREVISTA

Jordi Mata
ESCRIPTOR

"És un frau que certs personatges s'erigeixen en àrbitres de la cultura"

Jordi Capdevila
BARCELONA

Una crítica visceral de Xavier Bru de Sala contra Jordi Mata, guanyador del premi Sant Jordi 1996, li va inspirar a aquest escriptor la novel·la 'La compassió del dimoni', que va guanyar fa un mes el premi Joanot Martorell. El llibre sortirà publicat per Bromera al gener.

▲ Duen que és una novel·la que es carrega els gurus de la cultura.

▲ La meua novel·la retrata l'ascensió i caiguda d'un personatge que va fiant culledrada en el món de la cultura sense ser creador. Fa d'àrbitre i pontifica sobre el que és bo i dolent sense tenir una idea pràctica de la cultura. Sempre vol tenir raó, peti qui peti, sense haver creat mai res.

▲ Duen també que el protagonista de la novel·la podria ser un personatge amb noms i cognoms.

▲ No he volgut reflectir cap personatge en concret, però si algú hi vol posar noms, que els hi posi. Jo vull únicament que el lector pensi pel seu compte i que sigui ell qui posi noms. L'única cosa que vull dir és que el protagonista de la novel·la retrata únicament tipologies, caràcters i comportaments dels intel·lectuals mediàtics.

▲ Així, és una crítica als columnistes de diaris?

▲ I també als tertulians radiofònics. Retrato tota la gent que té un espai per opinar i sempre que parla ha de pontificar, aquests personatges que són capaçs de dir el que és bo i el que és dolent sense cap mena d'argument, sense coneixement de causa.

▲ Putsar la immediatesa de la notícia és condictoria.

▲ La immediatesa de la notícia no justifica que es donin opinions sense cap base. És un grandíssim frau que aquesta gent es pugui convertir en àrbitre del que s'ha de llegir, escriure, dibuixar, i de com s'ha de fer. ▲ Crec que no hi perdona mai que Xavier Bru de Sala carregués contra vostè sense conèixer la seva obra, ni que es carregués la

JORDI MATA

seua novel·la premi Sant Jordi, sense ni haver-la llegida.

▲ És veritat que a partir de l'article de Bru de Sala em va començar a interessar perquè és un desconegut, perquè ha sortit poc als papers. Això no s'atrevirien a fer-ho mai amb els grans patums. Perquè en el fons, aquests personatges són uns covards.

▲ D'algun manera, doncs, recometaix que va decidir escriure la novel·la com a revenja.

▲ Jo no he actuat per revenja perquè, en el fons, aquests personatges i els seus articles formen part d'un joc establert. El que si que em vaig dir és que no m'ho empassaria fàcilment i

dins perquè algú els ha dit el que han de fer. O únicament pensen que s'han de carregar una obra i un escriptor perquè és un desconegut, perquè ha sortit poc als papers. Això no s'atrevirien a fer-ho mai amb els grans patums. Perquè en el fons, aquests personatges són uns covards.

▲ D'algun manera, doncs, recometaix que va decidir escriure la novel·la com a revenja.

▲ Jo no he actuat per revenja perquè, en el fons, aquests personatges i els seus articles formen part d'un joc establert. El que si que em vaig dir és que no m'ho empassaria fàcilment i

entraria en aquest joc. Vaig comprometre'm a respondre a aquella injustícia i ho he fet escrivint una novel·la que posa en evidència el frau que representa tot el que fa aquesta mena de gent.

▲ Una novel·la que han premiat i que està a punt de sortir.

▲ Haig de reconèixer que quan em van donar el premi em vaig sentir ben descansat. I aquesta experiència m'ha permès fer una petita demostració, que és que de la merda se'n pot treure or. Gràcies a un tema i a uns personatges que són una merda he pogut escriure una novel·la que ha guanyat el premi Joanot Martorell.

▲ És cert que el protagonista de la novel·la arriba a director general?

▲ No. Només arriba a assessor de director general. Però hi surt un director general.

▲ Així, també hi ha sàtira política a la novel·la.

▲ Hi ha un missatge que reflecteix el que passa sovint en les altes esferes del poder polític: el més còmode per solucionar els problemes és esperar que els problemes es morin.

▲ Vostè és funcionari de la Generalitat i veig que en la novel·la també crítica la Generalitat.

▲ Ja he dit abans que generalitista. Els càrrecs que surten a la novel·la no són de cap institució concreta. El protagonista tant pot ser un assessor de la Generalitat, com d'un ministeri de Madrid, o d'un govern de qualsevol lloc del món.

▲ Faci's cinc còntims de la trama de la novel·la.

▲ La novel·la narra els darrers dies de la vida del protagonista, quan ja no és assessor ni res i s'adona que està morint, s'adona que el poder té donen amb tanta facilitat com t'hi prenen. Recordo la seva vida i s'adona que es pot veure implicat en un assassinat. S'enfronta a la seva vida i aquesta li passa pel davant amb totes les seves misèries.

▲ És una reflexió escrita en primera persona?

▲ Està escrita en tercera persona. Es tracta d'un veu que li recorda a l'assessor la misèria de la seva vida.

Sobresalt després del Sant Jordi

► Jordi Mata està satisfet, ara, del càmi literari recorregut i anuncia un temps de reflexió. Amb 32 anys, ha publicat set novel·les i una obra teatral, i ha guanyat premis emblemàtics com el Sant Jordi i el Joanot Martorell. I els seus llibres es venen bé. *Amors mulets* va per la sisena edició i *El misteri de Berlin*, sorprenent premi Sant Jordi del 1996, n'ha venut uns 25.000 exemplars.

Però aquell premi Sant Jordi, en una Nit de Santa Llúcia com la d'avui fa dos anys, va ser amarg per a l'escriptor. L'alegria només li va durar 24 hores. Un article de Xavier Bru de Sala a *El País*, l'endemà del verdicte, el va deixar glaçat.

D'entrada, l'article començava dient: (traduint del castellà) "Si alguna cosa no encaixa en el model que ha pres el Sant Jordi és el recurs a un autor desconegut. Per estrany que sembli, Jordi Mata no és el pseudònim darrere el qual s'amaga un escriptor amb alguna mena de bagatge, sinó el nom i cognom reals d'un jove

aspirant. Expliquen de la seva professió que és especialista en protocol..."

Després diu l'article: "Amb el risc de demanar disculpes quan es publicui l'obra guanyadora del Sant Jordi, es pot avançar un dubte fonamental sobre la capacitat de l'autor per convertir el tema escollit en literatura. Si per elevar a categoria d'obra literària una reflexió de certa entitat sobre la manipulació de l'artista pel poder en l'època dels grans totalitarismes cal tenir el segle XX al cap. Com dimonis pot complir aquest requisit previ un jove professional del protocol de la Generalitat que ni tan sols ha aconseguit ser pres en consideració pels membres més destacats de la seva pròpia generació literària?"

Bru de Sala continuava atacant: "Al lector de *Mossèn Troia* es tan fàcil donar-li gat per llebre que ni tan sols cal explicar-l'les sobre l'existència de les llebres. Encarar més, la internacionalitat de l'assumpte novel·lat per Jordi Mata serà

vista amb facilitat com una prova incontrovertible del cosmopolitisme dels escriptors catalans i ens prohibirem pensar sobre les dificultats que l'obra hauria tingut per publicar-se si no haguess estat escrita en català".

L'article acabava dient que en l'edició del Sant Jordi hi havia obres interessants però ningú no es preocupava per la qualitat de l'obra. "El problema és la nul·la entitat del nom (guanyador). Què tal Andreu Buenafuente per a l'any vinent... L'opció comercial d'Alzuetza és legítima, encertada, normalitzadora. El que és anormal és que continuï aquí Omàniun Cultural, La Fundació Enciclopèdia Catalana i la Nit de Santa Llúcia. Ai César el que és del Cèsar, però ni cinc més".

Després de llegir l'article, Jordi Mata va passar en qüestió de segons del cabreig a la inspiració. Tenia tema, tenia un personatge. Escriuria una novel·la: *La compassió del dimoni*, que el passat 21 de novembre va guanyar el Joanot Martorell.

Una última alegria per a Jordi Mata. *El misteri de Berlin* està a punt de sortir en castellà, tot i la dificultat per introduir traduccions d'obres catalanes a Espanya.